

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

затверджую
голова експертної комісії
Олег СКИДАН
05 2023 р.

ПРОГРАМА

додаткового екзамену для вступу в аспірантуру
за ОС «Доктор філософії»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»

Програму підготували:

Булуй Олексій Григорович – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму.

Валінкевич Наталія Василівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму.

Скидан Олег Васильович – доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та туризму.

Швець Тетяна Василівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму.

Левківська Лариса Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму.

Затверджено на засіданні приймальної комісії
Протокол № 3 від 03.05.2023 року

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Критерії оцінки вступного випробування	5
1. Перелік дисциплін і тем для складання додаткового вступного іспиту	6
1.1. Перелік тем з дисциплін «Економічна теорія, мікро-, макроекономіка»	6
1.2. Перелік тем з дисципліни «Економіка підприємства».....	10
1.3. Перелік тем з дисципліни «Фінанси підприємств»	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня передбачає розвиток особистісного дослідницького потенціалу, творчого системного мислення, сукупності загальних та професійних компетентностей з актуальних питань підприємницької, комерційної та біржової діяльності, інноваційного розвитку, економічного розвитку країни на усіх рівнях господарювання; оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження та захисту дисертації в галузі управління та адміністрування, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Програму додаткового вступного іспиту зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії складено відповідно до Постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та відповідно до місця та значення дисциплін, передбачених освітньою програмою підготовки аспірантів даної спеціальності. Програма передбачає здійснення перевірки набутих здобувачами теоретичних знань та практичних навичок.

Вступник повинен вміти на високому професійному рівні вирішувати економічні проблеми в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, конкурентоспроможності підприємницьких структур різного типу, плануванням підприємницької та комерційної діяльності з використанням сучасних геоінформаційних систем та інформаційних технологій, переходом на збалансований розвиток регіональної та національної економіки, здійсненням екологічно-безпечної та енергоощадної господарської діяльності комерційних структур.

Мета підготовки доктора філософії з підприємництва та торгівлі передбачає підготовку висококваліфікованих фахівців, які володіють теорією, методологією й інструментарієм проведення наукових досліджень. Вони здатні створювати і продукувати нові знання для розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, застосовувати евристичні методи, спрямовані на подолання проблем розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, проводити соціально-економічних досліджень на рівні регіону, окремих суб'єктів господарювання чи їх об'єднань, прогнозувати діяльність підприємств та фірм, здійснювати ефективне управління підрозділами чи суб'єктами господарювання, розробляти стратегії розвитку підприємств тощо.

Реалізація мети передбачає набуття в процесі навчання відповідних компетентностей, які забезпечують широкий світогляд, глибокі знання фундаментальних економічних законів, поєднання інноваційного та креативного мислення, сучасних досягнень управлінської науки, обґрунтування шляхів розвитку підприємств в умовах ринкової економіки зі знаннями соціально-психологічних основ спілкування людей.

Абітурієнти, які вступають до Поліського національного університету на навчання для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії на основі освітнього ступеня магістра, або спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, попередньо складають додатковий іспит. За умови успішного проходження додаткового вступного випробування абітурієнти допускаються до вступного іспиту зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» для здобуття освітньо-наукового ступеня доктор філософії.

Додаткове вступне випробування проводиться з метою перевірки якості загально-професійної й спеціальної підготовки потенційних аспірантів і дозволяє виявити й оцінити готовність вступника до вирішення професійних завдань та науково-практичної діяльності.

Програма і форма додаткового вступного випробування є єдиною для всіх осіб, які не мають фахової освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля».

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Завдання вступного іспиту містить 50 закритих тестових завдань.

Критерії оцінювання.

- Рівень знань оцінюється за 200-баловою шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Особи, які отримали менше ніж 100 балів, участі у конкурсі не беруть.

1. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН І ТЕМ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Додаткові вступні випробування включають основні розділи і питання з наступних дисциплін: економічна теорія, макро-, мікроекономіка; економіка підприємства, фінанси підприємств.

1.1. ПЕРЕЛІК ТЕМ З ДИСЦИПЛІН «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МІКРО-, МАКРОЕКОНОМІКА»

Тема 1. Економічна теорія як наука

Економіка як система знань. Основні етапи розвитку економічної теорії. Сучасні економічні теорії. Еволюція предмета вивчення в економічній теорії.

Економічні категорії та закони. Методи економічної теорії: загальнонаукові та спеціальні. Позитивна та нормативна економічна теорія. Поєднання кількісного та якісного аналізу в економічній науці.

Пізнавальна та практична функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі прийняття економічних рішень. Економічна теорія та економічна політика.

Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку

Економічні потреби суспільства та їх структура. Закон зростання потреб. Економічні інтереси: поняття, види та їх взаємодія.

Виробництво, його фактори та результати. Класифікація факторів виробництва в чотирифакторній моделі «земля-праця-капітал-підприємницька здібність».

Виробничий потенціал суспільства і обмеженість ресурсів. Виробничі можливості.

Тема 3. Економічні системи суспільства

Сутність і основні структурні елементи економічної системи. Типи економічних систем та критерії їх класифікації. Трансформаційний підхід до класифікації типів економічних систем: чистий капіталізм (ринкова економіка), командно-адміністративна система, сучасні змішані системи. Цивілізаційний підхід до класифікації економічних систем: доіндустріальна (аграрна), індустріальна, постіндустріальна, інформаційна епоха. Транзитивна економіка. Теорії модернізації.

Тема 4. Відносини власності в економічній системі

Сутність відносин власності. Економічний зміст і право власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, види і форми власності. Еволюція форм власності в змішаній економіці.

Державна форма власності. Приватизація об'єктів власності в Україні: поняття, принципи, методи. Управління державною власністю.

Приватна власність. Результати інтелектуальної діяльності як специфічні об'єкти власності.

Тема 5. Розвиток національних економік

Національна економічна система. Національна модель економіки. Конкурентоспроможність національних економік. Екзогенні та ендогенні чинники розвитку національних економік. Сучасна стратегія економічного розвитку України.

Тема 6. Ринок і механізм його функціонування

Сутність ринкових відносин. Об'єктивні умови його виникнення та характерні риси. Класифікація та види ринків. Функції ринку. Недоліки ринкового механізму та потреба державного регулювання? Поняття ринкової інфраструктури та її основні елементи.

Механізм ринкового саморегулювання: попит і пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Поняття еластичності в ринковому механізмі саморегулювання. Рівноважна ціна, ціна попиту, ціна пропозиції.

Конкуренція та її роль у функціонуванні ринку. Види конкуренції. Досконала і недосконала конкуренція. Нецінова і цінова конкуренція. Захист конкуренції від монополії. Антимонопольне законодавство.

Тема 7. Мікроекономічні теорії поведінки споживача, фірм та ресурсних ринків

Принципи раціональної поведінки споживача. Моделі поведінки споживача кількісна та порядкова. Поняття корисності та цінності. Реакція споживача на зміну його доходу. Поняття нормального товару. Ефект заміщення та ефект доходу. Максимізація корисності споживача і визначення його рівноважного стану.

Теорія виробництва. Виробнича функція у коротко- та довгостроковому періоді. Віддача від масштабу. Витрати виробництва та оптимальний випуск фірми. Максимізації прибутку (мінімізація витрат) фірми на ринках досконалої та недосконалої конкуренції.

Ринки ресурсів. Попит фірми на змінний ресурс у різних ринкових структурах. Попит та пропозиція праці. Попит та пропозиція капіталу в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 8. Макроекономічна теорія

Макроекономічні показники в системі національних рахунків (СНР): економічний зміст та обчислення. Номінальні та реальні показники у СНР.

Доходи, витрати та заощадження домогосподарств. Заощадження та споживання домогосподарств. Інвестиції їх види та причини волатильності. Теорія мультиплікатора-акселератора.

Основні засади теорії економічного зростання. Сутність економічного зростання, його показники, форми і джерела. Основні положення кейнсіанської, неокласичної теорії економічного зростання та теорій ендогенного зростання. Модель Р. Солоу.

Тема 9. Макроекономічна нестабільність

Циклічність економічного розвитку. Економічні коливання. Державне антициклічне регулювання. Інфляційне таргетування.

Інфляція: сутність, види, вимірювання, соціально-економічні наслідки. Антиінфляційна політика.

Зайнятість і безробіття: показники рівня використання робочої сили. Види безробіття. Механізми регулювання ринку праці. Втрати від безробіття. Закон Оукена. Політика зайнятості.

Тема 10. Макроекономічна політика держави

Уряд та ЦБ, як суб'єкти реалізації економічної політики. Об'єкти, цілі, види, інструменти макроекономічної політики.

Грошово-кредитна (монетарна) політика. Режими монетарної політики. Монетарна політика у регулюванні грошового ринку.

Бюджетно-податкова (фіскальна) політика. Податкова політика держави. Бюджетна політика як інструмент стабілізації економіки. Боргова політика держави та управління державним боргом.

Валютний курс: номінальний, реальний, фіксований, плаваючий, Політика девальвації та ревальвації валюти.

Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Методи регулювання зовнішньої торгівлі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії: навч. посіб. Київ: Видавництво ЛіраК, 2017. 240 с. URL: <http://lira-k.com.ua/preview/12136.pdf>.

2. Соколов М., Горлач М., Гущенко В, Кримов М., Жиленкова М. Економічна теорія: підруч. для вищої школи. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 532 с.

3. Сірко А. В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 448 с.

4. Крайник О.П., Третьяк Г.С. Сучасна економічна теорія: навч. посібн. Вид. 2-ге, доп. і пероб. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2012. 240 с.
5. Кокареєв І. В. Основи економічної теорії: курс лекцій. Дніпро: Дніпроп. держ. 8 ун-т внутр. справ, 2017. 220 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1833_26816253.pdf.
6. Економічна теорія: політична економія, мікроекономіка, макроекономіка: 2-ге вид. перероб. та доп. навч. посіб. Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, І.М. В.В. Мартиненко, П.В. Круш, М.М. Телішук, та ін. К.: Видавничий центр «Кафедра», 2017. 220 с.
7. Економічна теорія: Політекономія: підручник. За ред. В.Д. Базилевича. 8-ме вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2012. 702 с.
8. Економічна теорія: підруч. В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
9. Білецька Л., Савич В., Білецький О. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Київ: Центр навчальної літератури, 2018. 688 с.
10. Мікроекономіка : навч. посіб. / В. Д. Базилевич та ін. К. : Знання, 2020. 679 с.
11. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2019. 851 с.
12. Базилінська О. Макроекономіка : навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2019. 442 с.
13. Будаговська С., Кілієвич О., Луніна І. та ін. Мікроекономіка і макроекономіка : підручник. К.: Основи, 2001. 517 с.
14. Гронтовська Г. Мікроекономіка : навчальний посібник. К.: ЦУЛ. 2019. 672 с.
15. Гронтовська Г., Косік А. Мікроекономіка : практикум. К.: ЦУЛ. 2019. 400 с.
16. Косік А. Ф., Гронтовська Г. Е. Мікроекономіка : навчальний посібник. К: Центр навчальної літератури, 2017. 416 с.
17. Макроекономіка: базовий курс: навч. посіб. / І. Й. Малий. І. Ф. Радіонова, Т. Ф. Куценко, Н. В. Федірко та ін. К. : КНЕУ, 2016. 254 с.
18. Оверченко В. І. Мажак З. М., Софій М. І. Мікроекономіка : навчальний посібник / за наук. ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея НВ». 2015. 348 с.
19. Самюелсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. К.: Основи, 1995. 574 с.

1.2. ПЕРЕЛІК ТЕМ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

Поняття підприємства як самостійного суб'єкта господарювання. Загальна характеристика видів підприємств. Види об'єднань та їх характеристика. Економічні засади функціонування підприємств різних організаційно-правових форм власності.

Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції (робіт, послуг)

Економічна суть собівартості продукції її види та їх характеристика. Склад витрат за всіма видами діяльності підприємств. Групування операційних витрат за економічними елементами та статтями. Поняття валових витрат. Класифікація витрат. Постійні і змінні витрати, їх особливості та застосування. Основні шляхи зниження собівартості продукції сільськогосподарства.

Тема 3. Кінцеві результати діяльності аграрних підприємств

Поняття валової продукції аграрних підприємств, методика її визначення. Товарна продукція і канали її збуту в умовах ринку. Кінцева продукція сільськогосподарських і агропромислових підприємств та об'єднань: суть і методика визначення. Чиста продукція аграрних підприємств. Прибуток і методика його визначення.

Тема 4. Земельні ресурси та ефективність їх використання

Земля як основний засіб сільськогосподарського виробництва та її особливості. Характеристика земельних ресурсів України та їх розподіл між землекористувачами. Земельна реформа в Україні. Основні положення Земельного кодексу. Плата за землю. Оренда землі. Поняття, умови і особливості становлення ринку землі. Шляхи підвищення економічної ефективності використання землі.

Тема 5. Персонал аграрних підприємств, продуктивність праці та її оплата

Поняття персоналу аграрних підприємств та його класифікація. Показники використання персоналу. Поняття та система показників продуктивності праці. Шляхи підвищення продуктивності праці в аграрних підприємствах. Сутність, функції і принципи організації заробітної плати на підприємстві. Форми і системи заробітної плати. Регулювання заробітної плати.

Тема 6. Основні фонди (основний капітал) і оборотні фонди аграрних підприємств

Економічна суть виробничих фондів та оборотного капіталу в сільському господарстві. Класифікація і структура основних фондів та оборотних засобів. Грошова оцінка і амортизація основних засобів. Стан і рух основних фондів підприємства, їх використання для характеристики відтворювального процесу. Економічна ефективність використання основних виробничих фондів і шляхи її підвищення. Мінімізація потреби у виробничих запасах і фактори поліпшення використання оборотного капіталу.

Тема 7. Ефективність діяльності підприємства

Поняття валової продукції аграрних підприємств, методика її визначення. Товарна продукція і канали її збуту в умовах ринку. Кінцева продукція: суть і методика визначення. Чиста продукція аграрних підприємств. Прибуток і методика його визначення. Поняття економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Рентабельність виробництва та методика визначення її показників. Графічний спосіб визначення безбитковості виробництва. Показник норми безбитковості. Методи оцінки ринкової позиції підприємства.

Тема 8. Якість і конкурентоспроможність продукції

Поняття якості та її значення для підвищення конкурентоспроможності продукції. Методи оцінювання якості продукції та вплив її рівня на результати виробництва. Витрати на поліпшення якості продукції та напрями забезпечення її конкурентоспроможності за якістю. Стандартизація і сертифікація продукції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України: чинне законодавство із змінами і доповненнями станом на 08 грудня 2016 р.: офіційний текст. К.: Алеута, 2016. 176 с.
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: навч. метод. посіб. Київ: КНЕУ, 2013. 779 с.
3. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підруч. К.: Кондор, 2016. 378 с.
4. Бондар Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: вид-во А.С.К., 2004. 400 с.
5. Економіка підприємства: теорія і практикум: навч. метод. посібник / За ред. Н. Г. Меценко. Львів: Магнолія. 2016. 688 с.
6. Прикладна економіка: навч. посіб. / Б.О. Язлюк та ін. Тернопіль: Крок, 2016. 288 с.

7. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л. Л. та проф. Кривов'язюка І. В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
8. Економіка підприємства / За ред. В.І. Гринчуцького . К: ЦУЛ, 2019. 304 с.
9. Кузьмин, В. М. Економіка підприємства та управлінська економіка : практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
10. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Петренко В. М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 1. С. 432.
11. Петренко М. І., Драбовський А. Г., Петренко В. М. Економіка підприємства: навч. посібник. Вінниця: «Меркьюрі-Поділля», 2018. Т. 2. 404 с.
12. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. Економіка підприємства: навч. посібник. Київ: НаУКМА, 2018. 304 с.
13. Якобчук В. П. Економічна теорія : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. К. : Ліра-К, 2014. – 408 с. <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/2859> (з внутрішньої мережі Поліського національного університету)
14. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Мікроекономіка. Практикум: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 404 с.
15. Косік А. Ф., Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 416 с.
16. Задоя А. О. Мікроекономіка: курс лекцій та вправи: навч. посіб. К.: Т- во «Знання», КОО, 2002. 211 с.
17. Базилевич В. Д., Базилевич К. С., Баластрик Л. О. Макроекономіка: підруч. за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2008. 743 с.
18. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки: / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонової. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.

1.3. ПЕРЕЛІК ТЕМ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

1. Основи організації фінансів підприємств.

Поняття і сутність фінансів підприємств. Функції фінансів підприємств. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Статутний фонд підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Принципи сучасної організації фінансів підприємств.

2. Грошові кошти та організація розрахунків на підприємствах.

Сутність і значення грошових розрахунків, принципи організації розрахунків підприємств. Готівкові і безготівкові розрахунки. Принципи організації безготівкових розрахунків. Види банківських рахунків та порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві та сфера їх застосування. Організація грошово-готівкових розрахунків. Розрахунково-платіжна дисципліна

3. Поняття та види грошових потоків підприємств.

Економічна характеристика грошових потоків підприємств та їх класифікація. Виручка від реалізації продукції, робіт, послуг. Методи плануванні виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Методи оптимізації грошових потоків підприємства.

4. Фінансові результати діяльності підприємств.

Склад надходжень підприємства від різних видів діяльності. Поняття та методи визначення доходів.

Формування фінансових результатів діяльності. Економічна сутність та функції прибутку. Порядок розподілу прибутку підприємства.

5. Оподаткування підприємств.

Сутність і функції податків, їх вплив на діяльності підприємств. Загальні принципи оподаткування підприємств. Пряме оподаткування підприємств. Непряме оподаткування підприємств.

Податок на майно, акцизний податок, загальнодержавні податки, збір (плата, внесок), мито, місцеві податки і збори, непрямі податки, плата за землю, податкова система України, податок, податок на додану вартість (ПДВ), податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, податок на прибуток, прямі податки, транспортний податок

6. Оборотні та необоротні активи підприємств.

Поняття активів підприємства та джерел їх утворення. Характеристика активів підприємства. Характеристика джерел утворення активів підприємства.

Структура активів. Основні засоби та інші необоротні активи. Нематеріальні активи. Знос і амортизація. Оборотні активи.

7. Капітал підприємства.

Сутність капіталу підприємства, його складові. Основні джерела формування капіталу підприємства. Основні засади управління та політика формування капіталу підприємства.

8. Дивідендна політика підприємства.

Економічний зміст дивідендної політики підприємств та її теоретичні основи. Типи дивідендної політики підприємства. Форми виплати дивідендів. Порядок сплати дивідендів. Оподаткування дивідендів. Оцінка ефективності дивідендної політики підприємства.

9. Кредитування підприємств.

Класифікація зобов'язань підприємств. Необхідність і сутність кредитування підприємств. Види кредитів. Банківське кредитування підприємств. Небанківське кредитування підприємств.

10. Фінансове планування на підприємствах.

Сутність і основні етапи фінансового планування. Перспективне фінансове планування. Поточне фінансове планування. Оперативне фінансове планування. Основні підходи до бізнес-планування на підприємстві

11. Фінансовий стан підприємства та його оцінка.

Необхідність оцінки фінансового стану підприємства. Види, прийоми та інформаційна база проведення фінансового аналізу.

Показники фінансового стану підприємства. Оцінка ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

12. Фінансові аспекти реорганізації підприємства.

Реорганізація підприємства: сутність, мета та завдання. Загальні передумови реорганізації суб'єктів господарювання. Види реорганізації підприємства та їх характеристика.

13. Фінансова санація та банкрутство підприємств.

Аналіз фінансових передумов можливості банкрутства підприємств. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства. Методи прогнозування імовірності банкрутства підприємства. Аналіз і оцінка реальних можливостей відновлення платоспроможності підприємства. Фінансова санація підприємства, її економічний зміст і порядок проведення

14. Фінансовий контролінг та бюджетування на підприємстві.

Сутність та функції фінансового контролінгу. Види фінансового контролінгу. Система раннього попередження і реагування.

Бюджетування як складова оперативного фінансового контролінгу підприємства. Методи фінансового контролінгу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєв І. В., Ярошевич Н. Б., Кондрат І. Ю., Ливдар М. В. Бюджетна система: підручник Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.

3. Білик О. І., Хім М. К., Державне і приватне страхування. Теорія і практика : навчальний посібник. Львів: Львівська політехніка. 2019. 232 с.

4. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях С.В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.

6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436 –IV

7. Дема Д. І., Абрамова І. В., Недільська Л. В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 448 с.

8. Дема Д. І., Шубенко І. А., Феценко Н. М. Бюджетна система: підручник Житомир: ЖНАЕУ, 2019. 396 с.

9. Дема Д. І., Віленчук О. М., Дем'янюк І. В. Страхові послуги: навч. посіб. Житомир: ЖНАЕУ, 2010. 482 с.

10. Еш С. М. Фінансовий ринок: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 528 с.

11. Журавка О. С. Бухтіарова, А. Г. Пахненко О. М. Страхування: навчальний посібник. Сумський державний університет, 2020. 350 с.

12. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

13. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп.К.: ЦУЛ, 2017. 536 с.

14. Олійник О.В., Нагаєва Г.О. Страхування: навчальний посібник. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.

15. Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. Бюджетна система: навчальний посібник. Львів: ТНЕУ, 2019. 328 с.

16. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2756 -VI із змінами і доповненнями
17. Прасолова С. П., Вовченко О. С. Банківські операції : навч. посіб. та практ. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 568 с.
19. Про Державний бюджет України: Закон України (щорічно).
20. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3480-15>
21. Про страхування: Закон України від 4.10.2001 р. № 2745-III.
23. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: підручник. К.: Алерта, 2017. 406 с.